

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 lutego 2026 r.,

sprawy **P. P.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 26 marca 2025 r., II AKa 395/24,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 14 października 2024 r., III K 62/24,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego,**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokat J. P. 1. – Kancelaria Adwokacka w K. – 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23 % VAT, za sporządzenie z urzędu odpowiedzi na kasację jako pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego G. K. 1..**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 14 października 2024 r., w sprawie III K 62/24, uznał P. P. za winnego tego, że „w dniu 26 października 2023 r. w K., przewidując możliwość pozbawienia życia G. K. 1. i godząc się na to, usiłował zabić pokrzywdzonego wielokrotnie uderzając go maczetą w głowę i ręce, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę pokrzywdzonego, powodując u G. K. 1. obrażenia w postaci: ran ciętych twarzy i głowy w okolicy czołowo-ciemieniowej lewej (3 mniejsze rany na nosie, łuku brwiowym i w okolicy czołowej oraz 4 większe z czynnym krwawieniem tętnicznym, z których największa miała długość 12 cm), podbiegnięcia krwawego i rany w okolicy ciemieniowej prawej, złamania kości sklepienia czaszki (oderwanie fragmentu warstwy korowej zewnętrznej kości ciemieniowej prawej), licznych ran ciętych prawego przedramienia długości do 3 cm oraz ran dłoniowej powierzchni prawej ręki z całkowitym ubytkiem skóry w obrębie kłębu kciuka oraz pojedynczej rany ciętej lewego przedramienia, co skutkowało naruszeniem czynności narządów ciała G. K. 1. trwającym dłużej niż 7 dni, a także w czasie zdarzenia zniszczył rzeczy cudze, należące do G. K. 1., tj. wybił cztery szyby okienne w kiosku warzywnym, w którym pokrzywdzony przebywał w czasie ataku powodując szkodę o wartości 3.400 zł, zniszczył krótkoterminowe produkty spożywcze tj. warzywa i owoce oraz odzież pokrzywdzonego o nieustalonej wartości, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat od odbycia w okresie od 13 kwietnia 2017r. do 31 lipca 2023 r. kary łącznej 7 lat pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Krakowie sygn. akt III K 120/17 z dnia 25 października 2017 r. obejmującym m.in. karę 3 lat pozbawienia wolności orzeczoną za umyślne przestępstwo podobne z art. 280 § 2 k.k. wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie sygn. akt III K 5/17 z dnia 21 czerwca 2017 r.”, tj. przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 11 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności, tj. zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 28 października 2023 roku godz. 06.40 do dnia 14 października 2024 roku, przyjmując, iż jeden

dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

Na mocy art. 62 k.k. orzekł wobec oskarżonego P. P. system terapeutyczny wykonania kary pozbawienia wolności, z kolei na mocy art. 93a § 1 pkt 2 k.k., art. 93b § 1 k.k., art. 93c pkt 4 k.k. i art. 93f § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek zabezpieczający w postaci terapii.

Na mocy art. 46 § 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego P. P. środek kompensacyjny w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na rzecz G. K. 1. 23.489,06 zł tytułem częściowego naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, w tym 20.089,06 zł w związku z uszczerbkiem na zdrowiu i 3.400 zł w związku ze zniszczeniem mienia oraz zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego G. K. 1. 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Zaskarżając apelacją na korzyść oskarżonego wyrok Sądu pierwszej instancji, obrońca, na podstawie art. 438 pkt. 2,3 i 4 k.p.k. zarzucił:

„a/ błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na bezzasadnym przyjęciu, że oskarżony P. P., atakując pokrzywdzonego maczetą działał z zamiarem wynikowym dokonania jego zabójstwa, podczas gdy prawidłowe, zgodne z zebranymi w sprawie dowodami ustalenia wskazują, że oskarżonemu należało przypisać dokonanie przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. czyli przestępstwa materialnego znamiennego skutkiem w postaci obrażeń ciała naruszających czynności narządów ciała pokrzywdzonego na okres dłuższy niż 7 dni,

b/ obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia polegającą na przyjęciu, jako podstawy orzekania co do poczytalności oskarżonego in tempore criminis, opinii psychiatrycznej sporządzonej z naruszeniem art. 200 § 2 pkt 5 k.p.k. bo nie posiadającej sprawozdania z badania akt sprawy a zatem wydania opinii bez znajomości istotnych dla orzekania okoliczności dotyczących specyficznego zachowania sprawcy w chwili ataku na pokrzywdzonego oraz przyjęcie opinii psychologicznej, także wydanej bez badania akt sprawy i nie

zawierającej z tego powodu nawet próby ustalenia motywacji jaka skłoniła sprawcę do popełnienia opisanego wyżej przestępstwa - co miało wpływ na konkluzje obu opinii a w konsekwencji na treść wyroku,

c/ rażąco surowy, niewspółmierny do okoliczności przedmiotowych i podmiotowych sprawy wymiar kary 11 lat pozbawiania wolności”.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez przyjęcie, iż oskarżony nie działał z zamiarem wynikowym dokonania zabójstwa, ale popełnił występki z art. 157 § 1 k.k. polegający na umyślnym pobiciu pokrzywdzonego K. maczetą, powodując u niego liczne rany cięte głowy i rąk, które stanowią obrażenia naruszające normalne czynności narządów ciała na okres przekraczający 7 dni, tj. popełnił przestępstwo materialne znamienne skutkiem i wymierzenie mu odpowiedniej do tego przestępstwa, zgodnej z jego zawinieniem, kary.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyli także prokurator oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, którzy wnieśli apelacje na niekorzyść P. P..

Prokurator, zaskarżając wyrok w całości, zarzucił:

„I. Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 § 3 k.p.k. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na ustaleniu, że sprawca działał z zamiarem ewentualnym, nie zaś bezpośrednim pozbawienia życia G. K. 1. , podczas gdy zgromadzona w sprawie dokumentacja medyczna, opinia biegłego, zeznania świadków B. D., G. C. oraz pokrzywdzonego G. K. 1., a tym samym całokształt okoliczności przedmiotowego zdarzenia, wskazują, iż P. P. dział z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia G. K. 1., bowiem inkryminowane zachowanie w istocie stanowiło realizację jego chęci pozbawienia życia człowieka, na co wskazuje w szczególności rodzaj użytego przez sprawcę narzędzia, w postaci maczety z metalową rękojeścią o długości całkowitej około 47 centymetrów, jak również charakter, ilość i umiejscowienie zadanych pokrzywdzonemu ciosów, tj. liczne rany cięte twarzy i głowy w okolicy czołowo-ciemieniowej lewej, w tym większe z czynnym krwawieniem tętniczym oraz złamanie kości sklepienia czaszki, jak również okoliczność, iż w czasie ataku na zdrowie i życie pokrzywdzonego,

oskarżony wprost groził mu, iż go zabije, co miało wpływ na treść wyroku, w zakresie dotyczącym oceny zamiaru, z jakim działał oskarżony.

II. Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 § 4 k.p.k. (...) rażącą niewspółmierność kary w wymiarze 11 lat pozbawienia wolności, podczas gdy znaczny stopień społecznej szkodliwości czynu zabronionego przypisanego oskarżonemu, stopień jego zawinienia, działanie bez żadnego racjonalnego powodu, uprzednia karalność oskarżonego za przestępstwo podobne, a także wzgląd na cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie kara powinna osiągnąć w stosunku do skazanego oraz potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, uzasadniają wymierzenie mu kary surowszej”.

Na zakończenie skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wskazanie w opisie czynu, iż oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia G. K. 1. oraz wymierzenie mu kary 15 lat pozbawienia wolności.

Z kolei pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie rozstrzygnięcia o karze i środku kompensacyjnym, zarzucił:

„- w oparciu o art. 438 pkt 4) k.p.k. - rażącą niewspółmierność kary 11 lat pozbawienia wolności, będącą następstwem niewłaściwego wyważenia okoliczności łagodzących i nieuwzględnienia w należyтым stopniu okoliczności obciążających w wyniku czego orzeczona kara nie realizuje wystarczająco celu kary, zwłaszcza celu zapobiegawczego, podczas gdy uwzględnienie całokształtu okoliczności sprawy winno doprowadzić do wymierzenia Oskarżonemu surowszej kary;

- w oparciu o art. 438 pkt 2) k.p.k. - obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to art. 7 k.p.k. art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 2 k.p.k., polegającą na zaniechaniu dokonania przez Sąd I Instancji szczegółowej i kompleksowej analizy oraz oceny całokształtu ujawnionego w toku rozprawy głównego materiału dowodowego, w perspektywie zastosowania przepisów art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 445 § 1 k.c. i ustalenia odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez Oskarżyciela posiłkowego w wyniku przestępstwa popełnionego przez Oskarżonego, co doprowadziło do nieuwzględnienia w sposób

należytych wszystkich okoliczności sprawy, mających istotne znaczenie dla określenia wysokości kwoty zadośćuczynienia, a w dalszej kolejności do przyznania Oskarżycielowi posiłkowemu zbyt niskiego zadośćuczynienia, które nie spełnia celów kompensacyjnych”.

Powołując się na te zarzuty, pełnomocnik oskarżyciela wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w ten sposób, że oskarżonemu zostanie wymierzona kara 20 lat pozbawienia wolności;
- zmianę zaskarżonego wyroku w ten sposób, że Sąd zasądzi od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego G. K. 1. 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Wyrokiem z dnia 26 marca 2025 r., sygn. akt II AKa 395/24, Sąd Apelacyjny w Krakowie:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. przyjął, iż oskarżony przypisanego mu czynu dopuścił się działając z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia G. K. 1. i podwyższył wymierzoną karę pozbawienia wolności do 15 lat,
2. podwyższył kwotę zadośćuczynienia zasądzoną od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego G. K. 1. do 100.000 zł,

II. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie.

Wnosząc kasację od całości wyroku Sądu odwoławczego, obrońca skazanego zarzucił:

„a/ rażące naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść tego wyroku

- a to przez obrazę przepisu. 433 § 2 i art. 457 § 2 i 3 k.p.k. polegającą na braku wymaganej prawem kontroli instancyjnej zarzutów skargi apelacyjnej co do naruszenia przez sąd I instancji przepisów art. 200 § 2 pkt 5 k.p.k. i art. 201 k.p.k. polegających na przyjęciu, jako podstawy orzekania co do poczytalności oskarżonego, opinii psychiatrycznej sporządzonej bez zapoznania się, w

niezbędnym zakresie, z materiałem dowodowym sprawy, a zatem sporządzonej bez znajomości istotnych dla orzekania okoliczności dotyczących specyficznego zachowania sprawcy w chwili ataku na pokrzywdzonego i dotkniętej brakiem sprawozdania z przeprowadzonych badań, a nadto przyjęcie jako podstawy orzekania opinii psychologicznej, także wydanej bez badania akt sprawy i nie zawierającej z tego powodu ustalenia motywacji jaka skłoniła sprawcę do popełnienia przypisanego mu przestępstwa - co miało wpływ na konkluzje obu opinii a w konsekwencji na treść wyroku,

b/ rażąco, w rozumieniu art. 440 k.p.k., niesprawiedliwość orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Krakowie, zaskarżonego niniejszą skargą kasacyjną, która jest następstwem dokonanej przez ten Sąd zmiany wyroku Sądu Okręgowego przez a/ zastąpienie postaci zamiaru sprawcy z zamiaru wynikowego na zamiar bezpośredni dokonania zabójstwa, b/ ze zbagatelizowania, w toku kontroli odwoławczej, podnoszonych naruszeń art. 200 § 2 pkt 5 k.p.k. i art. 201 k.p.k. związanych z opiniowaniem psychiatrycznym i psychologicznym oskarżonego, c/ z braku ustalenia rzeczywistej, a nie domniemanej, motywacji działania sprawcy, a także d/ przez wymierzenie rażąco surowej kary 15 lat pozbawiania wolności, które to uchybienia wskazują na naruszenie przez sąd zasady prawdy materialnej i sprawiedliwej represji karnej - co uzasadnia zarzut naruszenia art. 440 k.p.k.”.

W następstwie tych zarzutów obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator i pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wnieśli w pisemnych odpowiedziach na kasację o jej oddalenie odpowiedni jako oczywiście bezzasadnej i bezzasadnej.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego jawi się jako oczywiście bezzasadna.

Podniesienie po raz wtóry przez obrońcę zarzuty nieuwzględnienia wniosku dowodowego o powołanie innego zespołu biegłych psychiatrów i biegłego psychologa w celu przeprowadzenia ponownego badania skazanego oraz kwestionowanie przyjętych przez orzekające w sprawie Sądy jako podstawy orzekania wydanych w sprawie opinii psychiatrycznej i psychologicznej co do poczytalności skazanego nie może przynieść oczekiwanego przez obrońcę efektu w kontekście uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, który odniósł się do obu zagadnień, wykazując w sposób wyczerpujący, dlaczego zasięgnięte opinie zasługują na uwzględnienia jako miarodajne i przekonujące. Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania wiedzy specjalistycznej i doświadczenia biegłych psychiatrów, jak i biegłego psychologa. Wyjaśniając zastrzeżenia obrońcy co do prawidłowości sporządzonych opinii, Sąd podkreślił, iż biegli dysponowali informacjami o przebiegu krytycznego zajścia z udziałem oskarżonego, jak również informacjami od samego skazanego, co pozwoliło im jasno i rzeczowo wyjaśnić wszystkie istotne okoliczności związane ze zdrowiem psychicznym P. P. oraz jego poczytalnością tempore criminis. W efekcie, we wnioskach końcowych uwzględnili wszystkie te okoliczności, bez pominięcia którejkolwiek z nich. Uwadze Sądu nie uszedł również fakt, iż biegli zostali uzupełniająco wysłuchani na rozprawie głównej w dniu 18 lipca 2024 r. oraz w dniu 2 września 2024 r. w obecności obrońcy skazanego, który brał w tych czynnościach udział, zadając biegłym pytania. Biegli psychiatrzy, po zapoznaniu się z nadesłaną dokumentacją medyczną skazanego, wskazali, że jedynym dodatkowym elementem jest fakt, że ten przyjmował narkotyki (w trakcie rozpytania skazanego na potrzeby pisemnej opinii skazany podał, że nie brał narkotyków), co nie miało jednak wpływu na wnioski końcowe pisemnej opinii. Jak podnieśli, nawet okazjonalne przyjmowanie narkotyków związane jest z zaburzeniami osobowości i tym bardziej zasadne jest poddanie go terapii w ramach środka zabezpieczającego. Stanowczo stwierdzili, że jeśli nawet skazany byłby pod wpływem środków niedozwolonych w czasie czynu, to nie ograniczałoby to w żadnym zakresie jego poczytalności w sensie kodeksowym.

Niezasadny jest także zarzut rażącego naruszenia art. 440 k.p.k., którego skarżący upatruje w przyjęciu przez Sąd odwoławczy, że skazany dopuścił się zarzucanego mu czynu działając z zamiarem bezpośrednim pozbawienia życia

pokrzywdzonego, że zbagatelizował w ramach kontroli odwoławczej prawidłowość sporządzonych opinii psychiatrycznej i psychologicznej, że nie ustalił rzeczywistej motywacji działania skazanego, a jedynie domniemaną, a także będące konsekwencją ustaleń co do zamiaru, podwyższenie wymierzonej za ten czyn kary pozbawienia wolności do 15 lat. Zarzut ten jest oczywiście bezzasadny po pierwsze dlatego, że zagadnienia te zostały szczegółowo i wyczerpująco omówione i wyjaśnione przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w uzasadnieniu, po wtóre "rażąca niesprawiedliwość" w rozumieniu art. 440 k.p.k. musi być nie tylko oczywista - a więc widoczna na pierwszy rzut oka, ale także powinna charakteryzować się poważnym ciężarem gatunkowym uchybienia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2024 r., III KK 508/24), a brak podstaw do podzielenia stanowiska obrońcy, jakoby Sąd odwoławczy dopuścił się obrazy art. 440 k.p.k. w kontekście powodów jakie legły u podstaw zmiany zaskarżonego wyroku i argumentacji przedstawionej przez Sąd na uzasadnienia swojego stanowiska. Postawienie omawianego zarzutu jest wręcz nieprozumieniem, ponieważ w rzeczywistości nie ma on nic wspólnego z rażącą niesprawiedliwością wyroku, o której mowa w art. 440 k.p.k. Regulacja zawarta w tym przepisie nakazuje sądowi odwoławczemu odpowiednie postąpienie niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Tymczasem wszystkie podnoszone przez skarżącego kwestie związane są wprost z treścią wniesionych środków odwoławczych. Prokurator kwestionował przecież ustalenia związane z postacią zamiaru towarzyszącego działaniom skazanego, obaj oskarżyciele nie godzili się z rozstrzygnięciem o karze, a obrońca podważał miarodajność opinii biegłych i wynikające z nich wnioski. Wszystkie te kwestie znajdowały się zatem w granicach zaskarżenia oraz podniesionych zarzutów i były przedmiotem uwagi Sądu odwoławczego, wskazywanie zatem w tej sytuacji na obrazę art. 440 k.p.k. jest zupełnie chybione.

Mając powyższe na uwadze, kasację obrońcy skazanego uznać należało za oczywiście bezzasadną i oddalić ją na posiedzeniu w trybie przepisu art. 535 § 3 k.p.k.

[J.J.]

[r.g.]